

Johann Matthias Martini

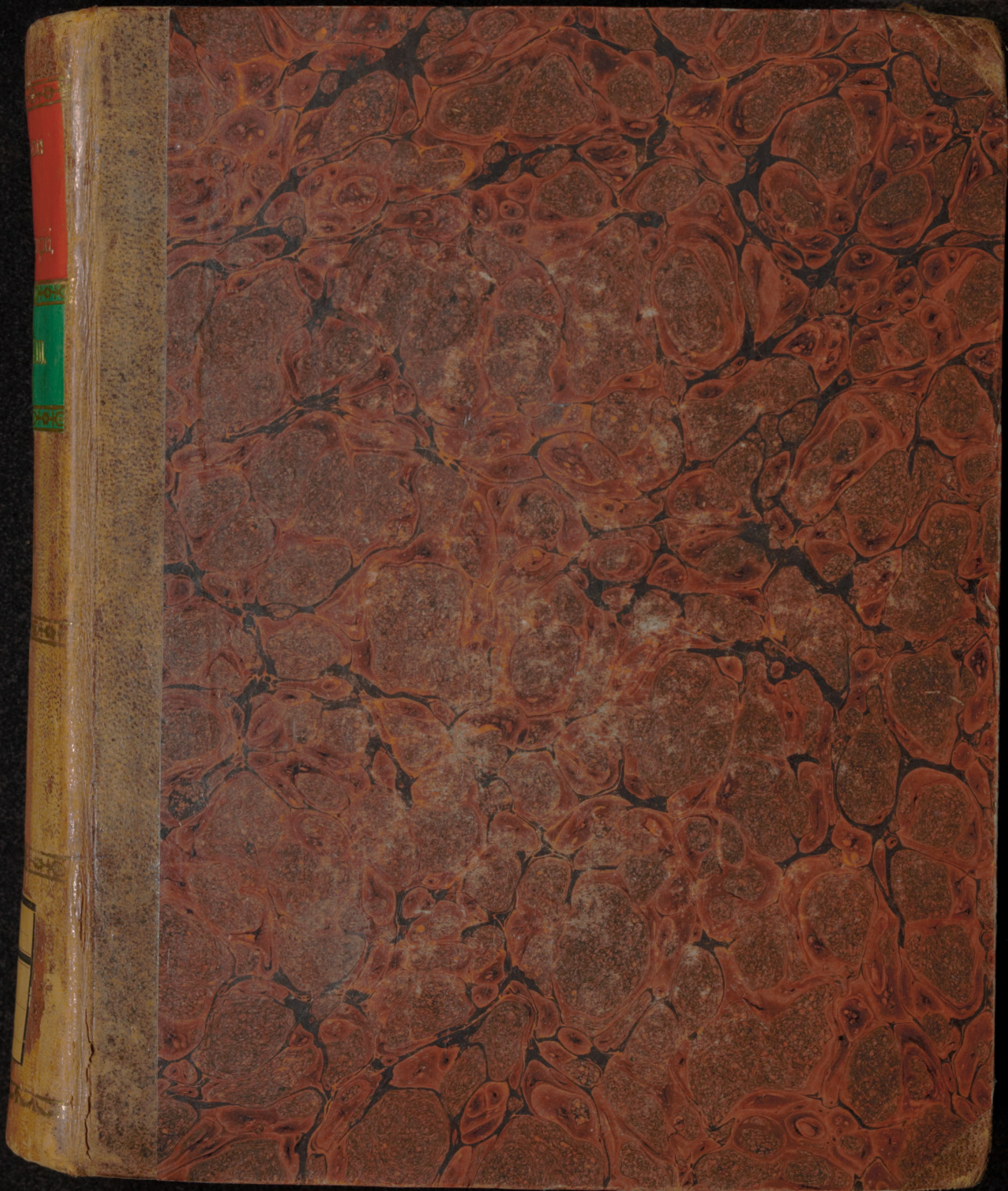
**Programma Qvo Svo Et Totivs Collegii Nomine Sollemnia Inavgvralia Viri ...
Domini Friderici Gottlieb Ivlii Bvrchard Rostochiensis, Qvi Pvblice Et Sine
Praeside Die XVIII Septembris A. O. R. MDCCLXXXIX. ... Svam Defendit
Dissertationem Inavgvralem De Effectv Ivrisivrandi Promissorii, Praecipve
Renvntiationibvs Beneficiorvm Adiecti Indicit D. Io. Matth. Martini S. D. R. A
Consiliis Ivstitiae, ...**

Rostochii: Litteris Adlerianis, [1789]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn892659254>

Druck Freier Zugang

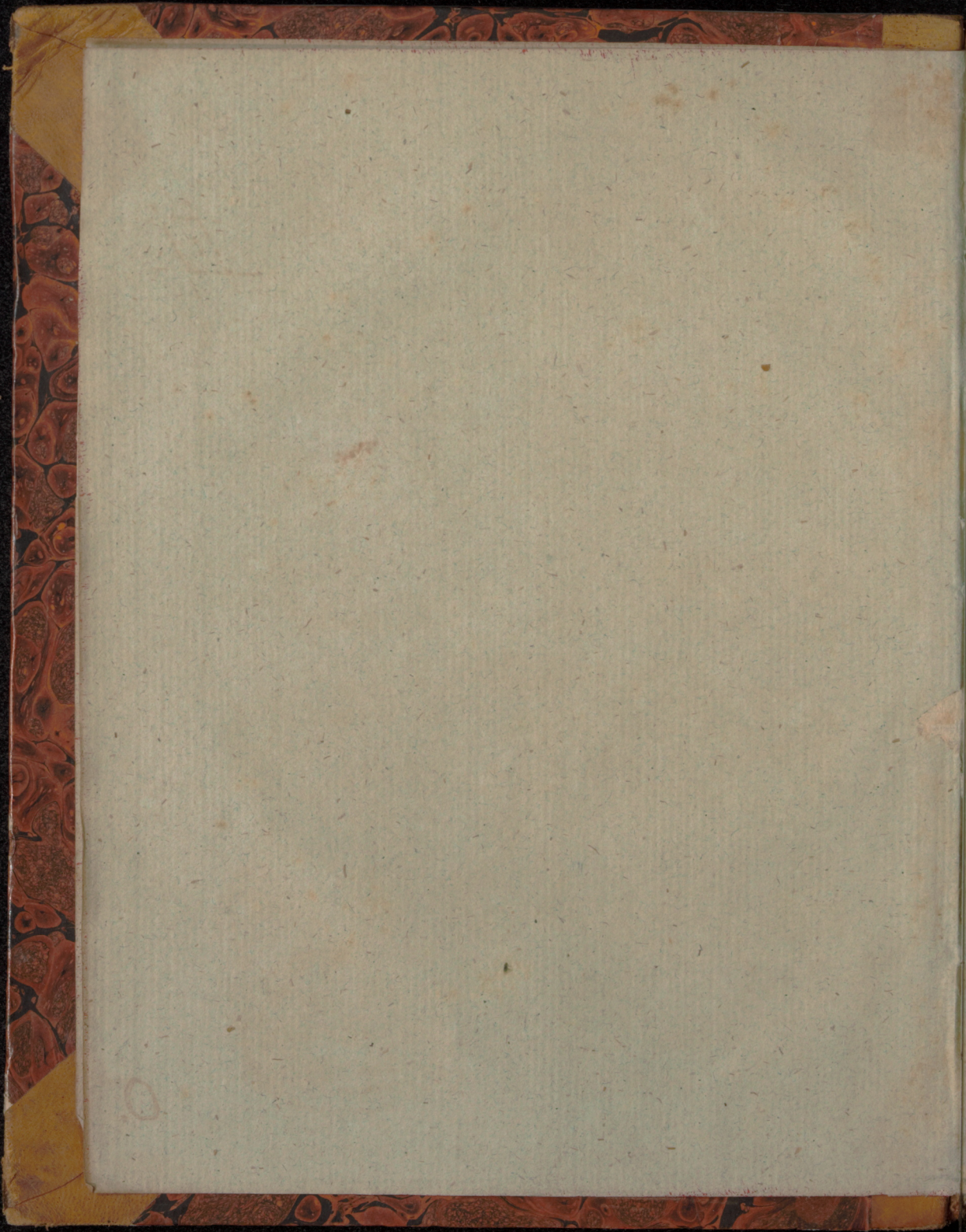

V. l. — 197 (23.)

Pl. — 197 (23.)

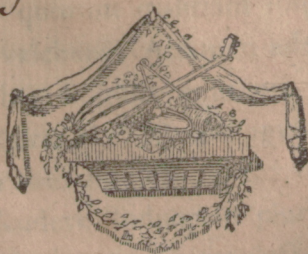

PROGRAMMA
QVO
SVO ET TOTIVS COLLEGII NOMINE
SOLLEMNIA INAUGVRALIA
VIRI PRAENOBILISSIMI ET DOCTISSIMI
DOMINI
FRIDERICI GOTTLIEB IVLII
BURCHARD

ROSTOCHIENSIS,
QVI
PVBLICE ET SINE PRAESIDE
DIE XVIII SEPTEMBRIS A. O. R. MDCCLXXXIX,
IN AUDITORIO MAXIMO,
SVAM DEFENDIT DISSERTATIONEM INAUGVRALEM
DE
EFFECTV IVRISIVRANDI PROMISSORII, PRAECIPVE
RENVNTIATIONIBVS BENEFICIORVM
ADIECTI

INDICIT
D. IO. MATTH. MARTINI
S. D. R. A CONSILII IUSTITIAE, IVR. PROF. P. O.
FACVLTATIS H. DECANVS.

de Iurejurando Calumniae.

ROSTOCHII,
LITTERIS ADLERIANIS.

A primis temporibus religionem iurisiurandi apud omnes gentes tam moratiores, quam barbaras, vario tamen modo atque effectu, obtinuisse, historia est testis. Communi quadam necessitate homines adducti videntur, ad constringendam hoc remedio conscientiam eorum, quorum malitiam improbitatemque alia ratione coercere non valebant: Attamen aderant praeterea rationes speciales, quibus singulis gentibus sese commendavit frequentior usus iurisiurandi. Mox singularis religionis fervor, vel potius superstitio hoc efficiebat: fatis enim superstitiose sibi aliisque persuadere studuerunt plures gentes, Deum omniscium atque omnipotentem miraculoso modo mox patefacturum esse, quoties quis committendo periurium laederet maiestatem divinam. Inde tantus exstitit ordaliorum nume-

rus, quorum omnium ubivis una eademque erat ratio. Mox penuria legum atque purioris philosophiae defectus frequentiori usu iurisiurandi erat supplendus: id quod olim saepissime accidit, in primis in processu criminali, doctrina de iudiciis nondum sufficienter exculta. Mox denique ad vinculum iurisiurandi, quasi ad commune quoddam fidei receptaculum, confugiebant, quibus alia remedia cogendi vel omnino deerant, vel saltem non commode in praesenti casu applicari poterant. Maximus ergo et multifarius olim fuit usus iurisiurandi in causis tum publicis tum privatis, nec minor eiusdem hodie est auctoritas, quam hominum, inter se diffidentia, impotentia et ignorantia auctam atque suffultam esse constat. Neutiquam enim videtur iureiurando locus esse futurus, si alter alterius constantiae satis fideret, nullaque perfidiae exempla exstarent, aut si homines viribus sufficientibus succincti essent, quibus ad explendum debitum promissores adigere possent. *Wernher selectis observat. forens. Tom. I. Part. IV. observ. 151. p. m. 868.* Tantum ergo abest, ut ex statu nostro civili proscribendam vel prorsus eliminandam esse putem iurisiurandi auctoritatem, ut potius certo certius sit, nos maximo hoc litium expediendarum remedio, L. I. D. de iureiur. prorsus carere non posse. Attamen agnoverunt iamdudum iureconfulti cordatiores, doctrinae de iure iurando, quatenus hodie hauriri solet ex legibus tum peregrinis tum domesticis multos admixtos esse errores atque abusus; de eo autem mire inter se dissentiunt, quinam sunt illi, et quomodo iisdem obviam iri queat. Vnicum hic commemorabo exemplum, quod ex materia de iureiurando calumniae tum generali tum speciali est desumptum. Notissima

tissima est constitutio, quae legitur in L. 2. C. de iureiur. propter calumn. qua Iustinianus, sublato iureiurando speciali, quod olim multifariam apud Romanos obtinuerat, primus introduxit, et in locum prioris substituit, generale hoc, quod ab utraque parte litigante, nec non a caussarum patronis, in quacunque lite, necessario praestandum esse voluit, putans, se in illo maximum dirimendarum caussarum remedium invenisse. Laudant alii institutum, ab ipso auctore summopere commendatum, et cuius utilitatem ius canonicum aequae ac leges Imperii agnoverunt, non modo dictam constitutionem adoptando, sed et eandem varie supplendo. Sunt e contrario, qui totam doctrinam de iureiurando calumniae generali a manifestissimo errore et crassa illius aevi ignorantia promanasse, atque exinde periculosissimum iurisiurandi abusum extitisse contendunt; magis illis placet, quod ante aevum Iustiniani introductum legibusque approbatum erat, iusiurandum calumniae speciale, quod non in omni lite, sed interdum exigitur, quoties singularis calumniandi suspicio in aliquem cadit; id quod hodie iure quasi postliminii in foro Germaniae introductum esse videmus. In qua opinionum diversitate, si dicendum, quod res est, facile Iustinianus excusationem quandam mereri videretur, cui quidem, id quod aliis rei novae inventoribus itidem accidisse constat, suum institutum maxime arridebat, ex quo plura in rempublicam redundare debere, animo sibi representabat, quam quae iuste sperare poterat; attamen obligationem in foro versantibus imposuit, non quidem ab omnibus difficultatibus liberant, sed longe minoribus laborantem incommodis, quam quibus pristina premebatur. Necessarium enim ac inevitabile iam

rum temporis reputabatur malum, iureiurando suspicionem calumniae sibi ab altero obiectae elidendam esse. Quae supposita necessitate, non incongrue factum esse dicerem, iureiurando calumniae generali praeferebantur tribuere prae speciali. Largiendum hoc mihi omnino erit, per iurii haud raro partes litigantes reos fieri, quibus indistincte obligatio imponitur, statim sub limine processus ab omni suspicionem calumniae iureiurando se liberandi, et rariora forte inveniri exempla, quibus actor aut reus a lite iam mota desistere maluerit, quam recusato iureiurando, victum se esse profiteri. Verum enim vero hac ratione numerum periuriorum insigniter esse auctum, nunquam concedere possum: introducto enim hoc generali, statim sub limine litis in iudicium deductae ab omnibus litigantibus praestando, ex intentione Imperatoris simul specialia omnia cessarunt, nec unquam ex hoc tempore casus existere poterat, quo in uno eodemque processu una pars ab altera iteratis vicibus iusiurandum exigeret; quod tamen, usu adhuc obtinente iureiurando calumniae speciali, olim omnino factum esse, immo et hodie saepius evenire, omnes faterentur. Quare ab hoc, quod huic legi potissimum abiici solet, vitio eam facile liberari posse, puto. Accedit, quod probe attendendum erit, facilius hominem, alias ad suscipiendam temerariam litem paratum, at simul considerantem, quam certissime statim sub initio processus iusiurandum hoc generale a se esse praestandum, ab hoc suo proposito deterreri; quum contra idem ille, ab hac necessitate liberatus, si postea, lite iam suscepta, praeter omnem suam spem ad iurandum provocatur, praestationem iurandi calumniae specialis non de-
recta-

tractaret? Hoc enim recusato, non solum victus ex pugna discedere debet, sed quoque calumniasse dicendus est, immo interdum praeterea poenas sui temerarii litigii luere debet, quare ob tot, ex post demum, et inopinato, sibi obvenientia mala evitanda peierare, non dubitat. Accesserunt aliae adhuc rationes haud leviores, propter quas haec constitutio Imperatoris facile sese commendare poterat, quae expresse ab illo recensentur, quosque ab aliis, qui institutum novum increpare non dubitant, praetermissas esse, miror. Brevissimis earum mentionem iniicit, addens: *Antiqua calumnia quiescente et eius ambagibus*, constitutio nostra dilucida et compendiosa in terris clareat omnibus. Ulterius haec declarat Imperator in Nov. 49, cap. 3. ita ut abunde satis exinde pateat, introducto iureiurando calumniae generali numerum iuramentorum non auctum, at plura alia incommoda haecenus cum speciali iureiurando malitiae coniuncta, sublata esse. Lubens concedo, in eo non omnino voti sui compotem factum fuisse Imperatorem, ut hac via omnis ex foro eliminaretur calumnia, et quaevis litigantium temeritas reprimeretur: tale quid ne exspectare quidem iure suo poterat. Sufficit, nova illa constitutione aliquos abusus in exigendo iureiurando calumniae speciali haecenus frequentes sublatos, nec non audaciam eorum repressam esse, qui adversarium suum praestatione iurisiurandi malitiae reiteratis vicibus fatigare solebant. Quibus omnibus accurate factis consideratis, sententiae eorum subscribere non possum, qui ad exemplum Saxoniae legem iustinianeam ubique abrogandam, vigorem contra iurisiurandi malitiae diligenter conservandum esse, commendant. Verba potius b. *Boehmeri* in in-

iro-

roductione in ius digestorum lib. XII. tit. 2. §. 35. mea facio: *In Saxonia*, inquit, *ne quidem amplius praestatur* (scil. iusiurandum generale calumniae:) *ob frequentiam periuriorum, quae tamen evitari possent, si iudices suo non deessent officio, et periuria debito modo punirent.* Adfunt quidem, scio, leges, quibus poenae periurii sat graves determinantur; sed partim minus congruae sunt, partim rigor legis, nisi singularia quaedam accedant aggravantia, applicari non solet. Praescindatur potius quovis modo peierandi occasio, at mihi, eo tamen minus commisso periurio, reus criminis graviter, et sine respectu personarum puniatur. Placet hic adferre, quae ea de re scripsit doctissimus *Malblanc* doctrina de iureiurando. pag. 406. *Pro circumstantiis concurrentibus praeter insaniam, omnino et hodie summo cum rigore in hoc delicto observandam, fustigationem et relegationem, vel potius loco earum paenarum condemnationem ad operas publicas aut ergastulum in duos circiter annos decerni posse, existimo, ita tamen, ut reus antea in loco publico cum indice delicti commissi scripto ad palum insanantem exponatur.*

Maiores iurisiurandi abusus, quem, praesente iure canonico in praxi vigere videmus, in eo apparet, quod, praestito iam antea iureiurando calumniae generali, tamen adhuc recte rogetur iuramentum malitiae, immo hoc posterius interdum plus vice simplici praestandum sit. Impingit hoc contra expressam litteram legis supra citatae Iustiniani, et mirum quantum facit ad augendum numerum iuramentorum, ne dicam periuriorum. Pertinet hinc omnino ad iurisprudentiam legislativam, huic abufui longe lateque diffuso obviam ire, quare sapien-

sapientiam veneramus Principis immortalis Friderici, qui ad evitanda periuria prudentissime constituit, remittendum esse in posterum iusiurandum, quod malitiae audire solet omnibus, qui beneficio restitutionis in integrum uti cupiunt. Verba huc collineantia constitutionis d. d. 4 Nov. 1776. haec sunt: „*Demnach wir, so wohl zum Zweck diensamer Verkürzung der Prozesse, als vornemlich auch noch in reifer Erwägung, der bey den processualischen Eidesleistungen öftermalen sich aufgebenden mannigfaltigen Bedencklichkeiten, mithin zu Verhütung besorglicher Mein-eide, nunmehr der wohl überlegten höchsten Entschliessung geworden sind, daß das in unsern Herzogl. Fürstenthümern, und Landen, bei Ergreifung, des remedii restitutionis in integrum bisher gebräuchlich gewesene sogenandte iuramentum malitiae ausser Gebrauch gesetzt, und gänzlich eingestellet und abgeschaffet werde; als fügen wir euch diese unsere gnädigste Willens-Meinung hiemit zu wissen, und befehlen euch zugleich gnädigst; fortan in Fällen, da restitutio in integrum gebethen wird, nicht so wohl die sonst ordnungsmäßig erlassenen citationes ad praestandum sollemnia zu erkennen, sondern dagegen den eingekommenen libellum gravaminum iustificatorium so fort dem impetraten ad expiendum zu communiciren.*“ Non vero sola hac facta remissione dicti iusiurandi commendat se nova haec lex provincialis, sapientissime quoque ibidem cautum legitur, ne sublato hoc abusu alius in locum prioris surrogetur, nec longius progrediatur litigandi temeritas atque libido. Severe inculcat eadem iudicibus, quemlibet abusum huius beneficii iuris non modo condemnando eum, qui litem ita protrahere audet, in expensas, sed et infligendo alias arbitrarias poenas tum illis, tum advo-

catis atque procuratoribus puniri. Hac via semel electa, ulterius adhuc progrediendum esse omnino expediret. Sic enim, ut unicum proferam casum, nulla genuina demonstrari poterit ratio, cur iusiurandum, quod appellationis dicitur, maiori favore dignum sit iudicandum. Numerus appellationum, abrogato hoc iureiurando, non facile augebitur; modo temeritas appellantis iustas gravioresque merito infligendas poenas non effugiet, ipsum vero processum appellationis mirum in modum ita abbreviari posse, per se patet.

Plura addere prohibent huius appellationis limites, agam nunc, quod praecipuum est mei instituti. Adiit enim haud ita pridem inclytum Iureconsultorum ordinem, qui in hac Alma Illustri floret, me quidem interprete, Praenobilissimus ac Doctissimus Fridericus Gottlieb Iulius Burchard, Rostochienfis, Iuris utriusque Candidatus, qui, peractis studiis academicis, summos in iure honores sibi conferendos, ea, qua decet observantia ac modestia rogavit. Decreti sunt ab ordine nostro honores doctorales Viro, qui se probitate et morum elegantia tum huic patriae sedi, tum exteris dudum iam commendaverat. Invar eiusdem vitae curriculum hic inferere, totidem verbis ab eo conceptum.

Ego Fridericus Gottlieb Iulius Burchard natus sum Rostochii, A. O. R. MDCCLXVII. die XXVI. Apr. Patre gavissus sum viro praenobilissimo, Iulio Ludovico Burchard I. V. D. magistratusque in urbe patria florentis amplissimi, senatore meritissimo, iam inter coelites triumphante. Matrem
vero

vero carissimam adhuc superstitem colo; Sophiam Doro-
 theam Taddel, filiam Ioachimi Friderici Taddel, I. V.
 D. Syndicique ordinum Megapolis provincialium quon-
 dam dignissimi. Nam a primo flore iuventae, religione
 ac bonis moribus sum imbutus, studiis consecratus libe-
 ralibus, privataeque curae et informationi, ut et pub-
 lico hic vigenti Gymnasio sum commendatus. Mox in
 hac Musarum sede albo Academiae inscriptus, primo
 Philosophiae ediscendae ducibus Beckero, Lasio, et
 Schadelookio, viris in aeternum colendis, operam na-
 ravi, dein prima iurisprudentiae principia ex lectionibus
 Wiefii et Eschenbachii, Virorum dignissimorum, hausivi.
 Triennio heic peracto, Georgiam Augustam, inclytam
 illam Musarum sedem petii. Illic colo praeceptores fa-
 migeratissimos, viros perillustres, Boehmer, Pütter, Clap-
 roth, Runde, Waldeck, quorum doctrinae in iurispru-
 dentia et theoretica et practica progressus debeo. Nec
 illic mihi defuit occasio, lectionibus historicis Schlözeri
 et Spitleri, virorum preclarissimorum utendi. Per unius
 anni atque sex mensium spatium heic commoratus, con-
 silio consanguineorum atque fautorum motus duxi, me
 examini ordinis iuridici Goettingensis submittere. Quo
 feliciter peracto, testimonio illius munitus mense Mart.
 MDCCLXXXIX, patriam petii, et ad dissertationem meam
 incubui, atque in patria academia demum restaurata, primus
 summos in utroque iure honores ambii, quibus meis petitis
 etiam ordo iuridicus annuit. Ulterioribus meis conati-
 bus benignissimum numen ex alto adsit!

Con-

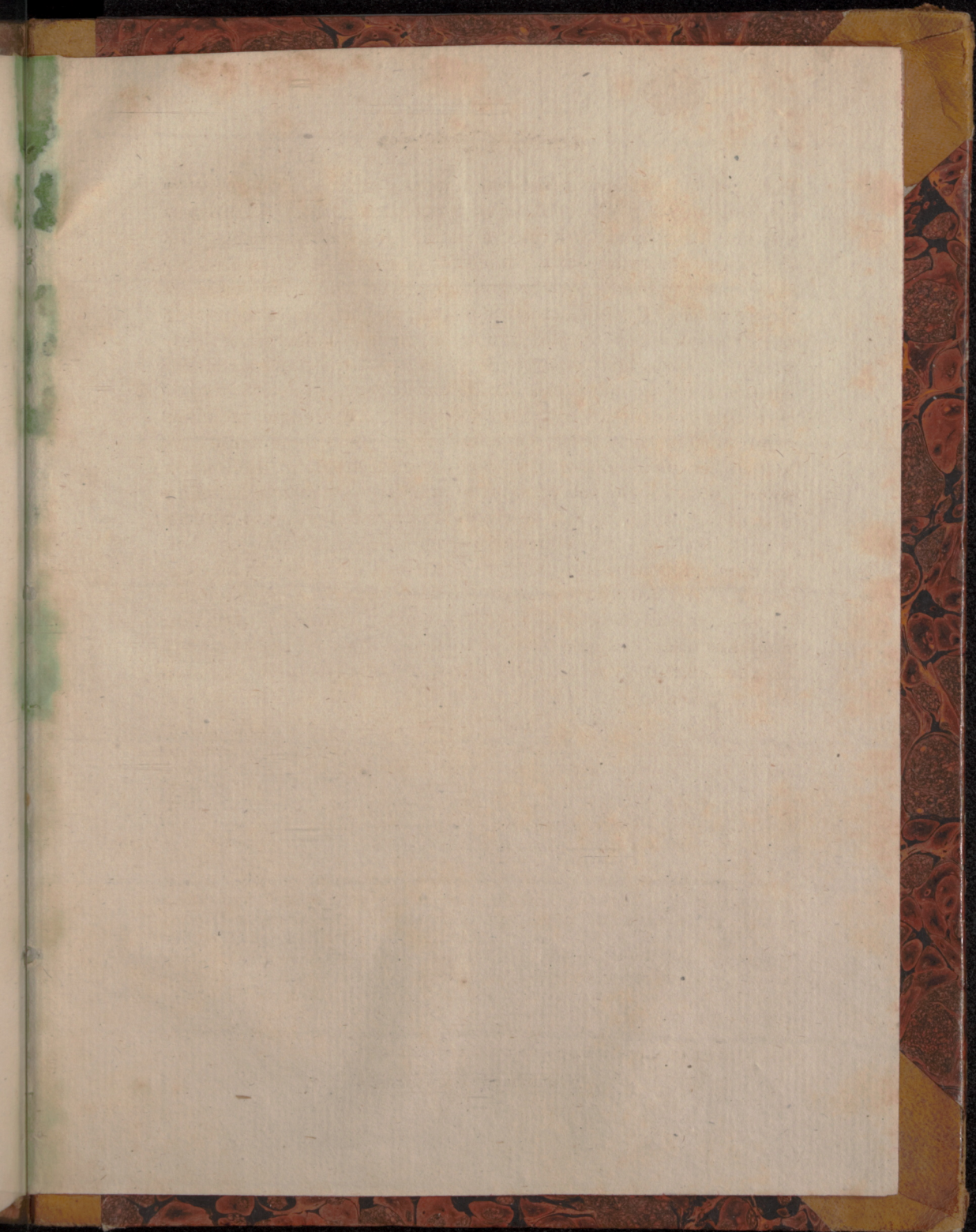

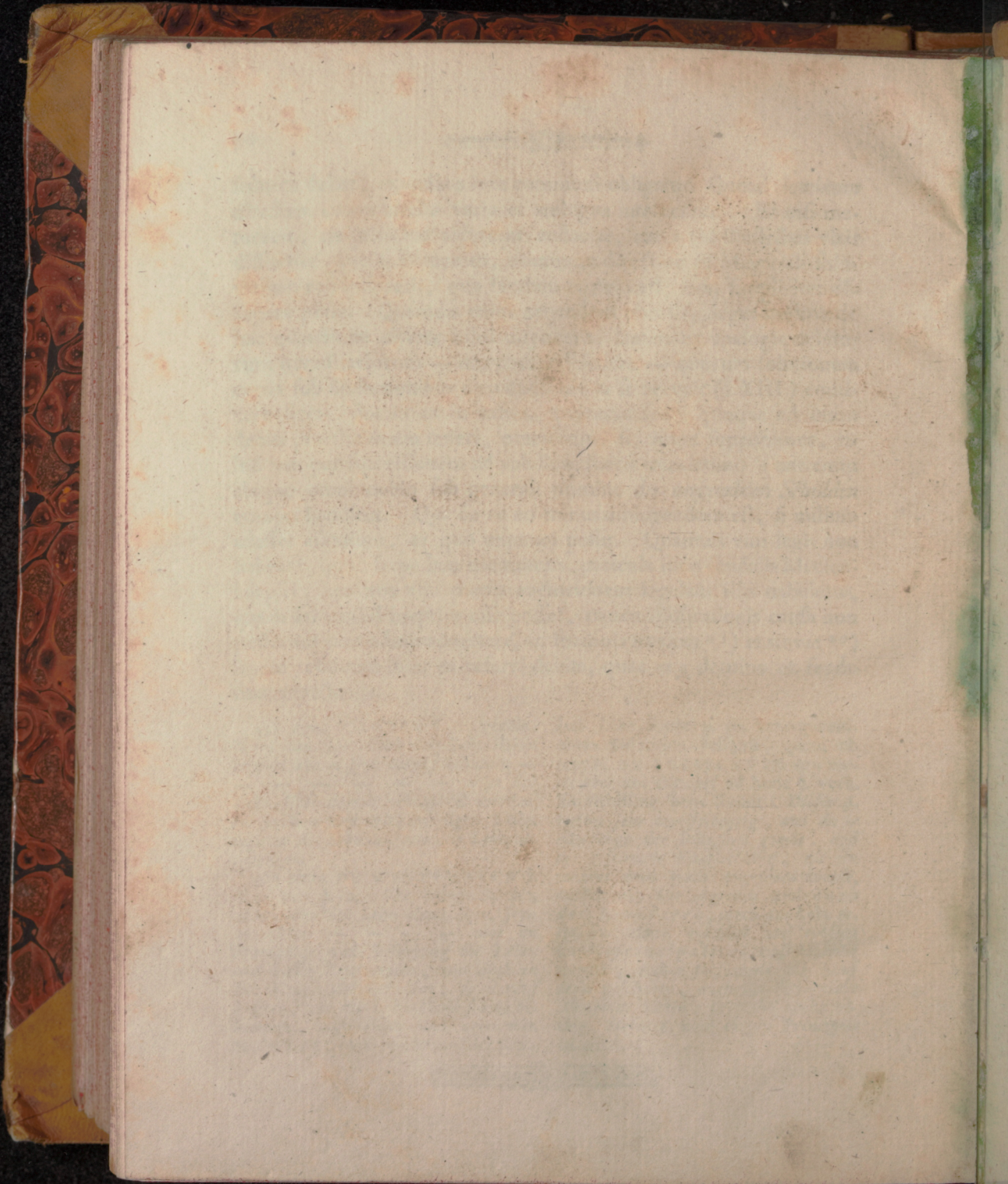
Conscripsit idem suum specimen inaugurale, quod sine Praefide publice defendere, haud dubitavit. Felici sane augurio accedit, Virum hunc Rostochii natum et animi dotibus haud vulgaribus ornatum, primum esse, qui post peractam felicissime restaurationem huius perantiquae Musarum sedis publice sine praefide suam dissertationem inauguralem defendit, summisque, inter applausus bonorum omnium, honoribus ornatur. Quare virtutis ac doctrinae praemia illi a me conferenda esse, mihi insigniter gratum atque decorum est.

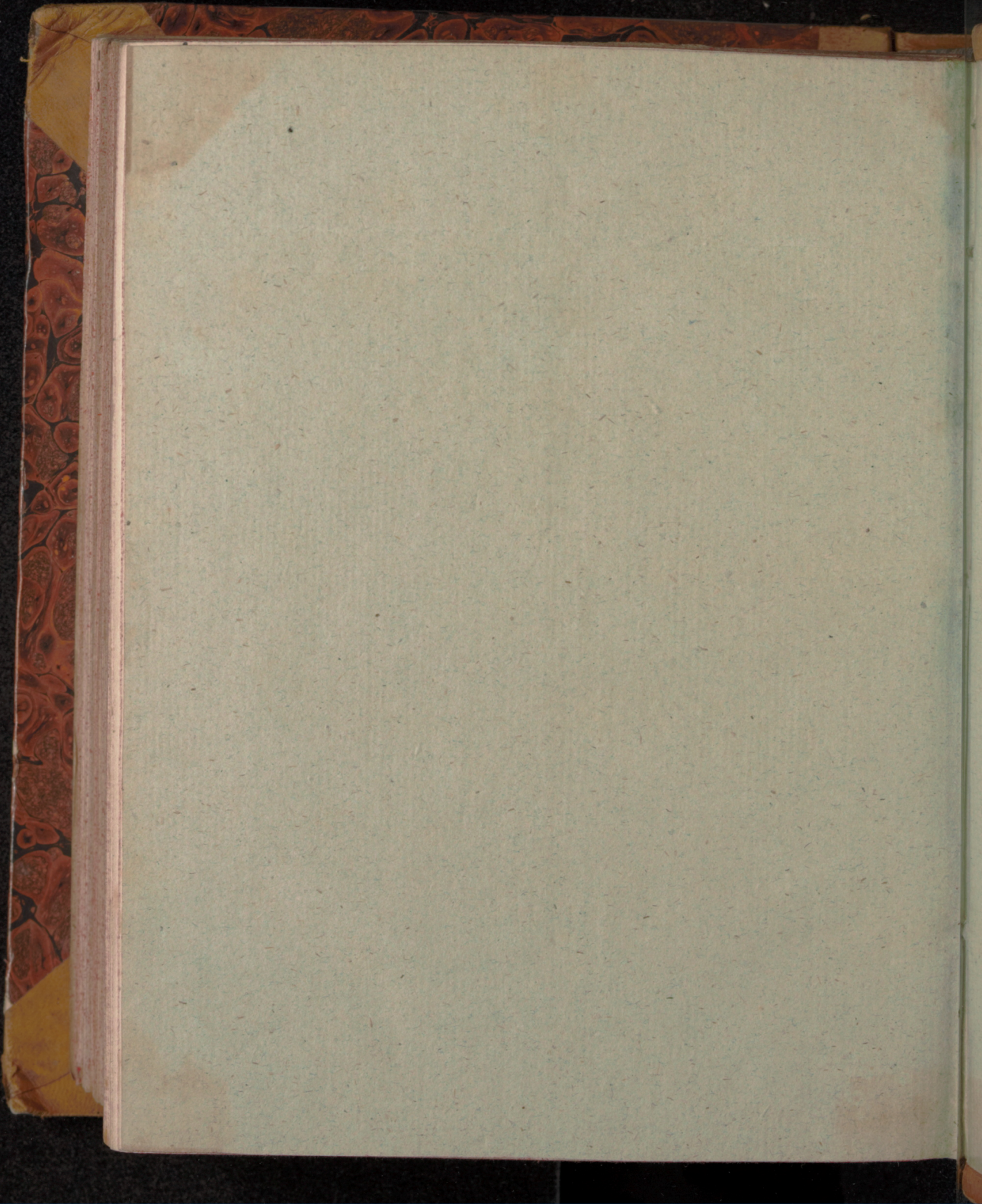
P. P. SVB SIGILLO FACVLTATIS IVRIDICAE
ANNO 1789.

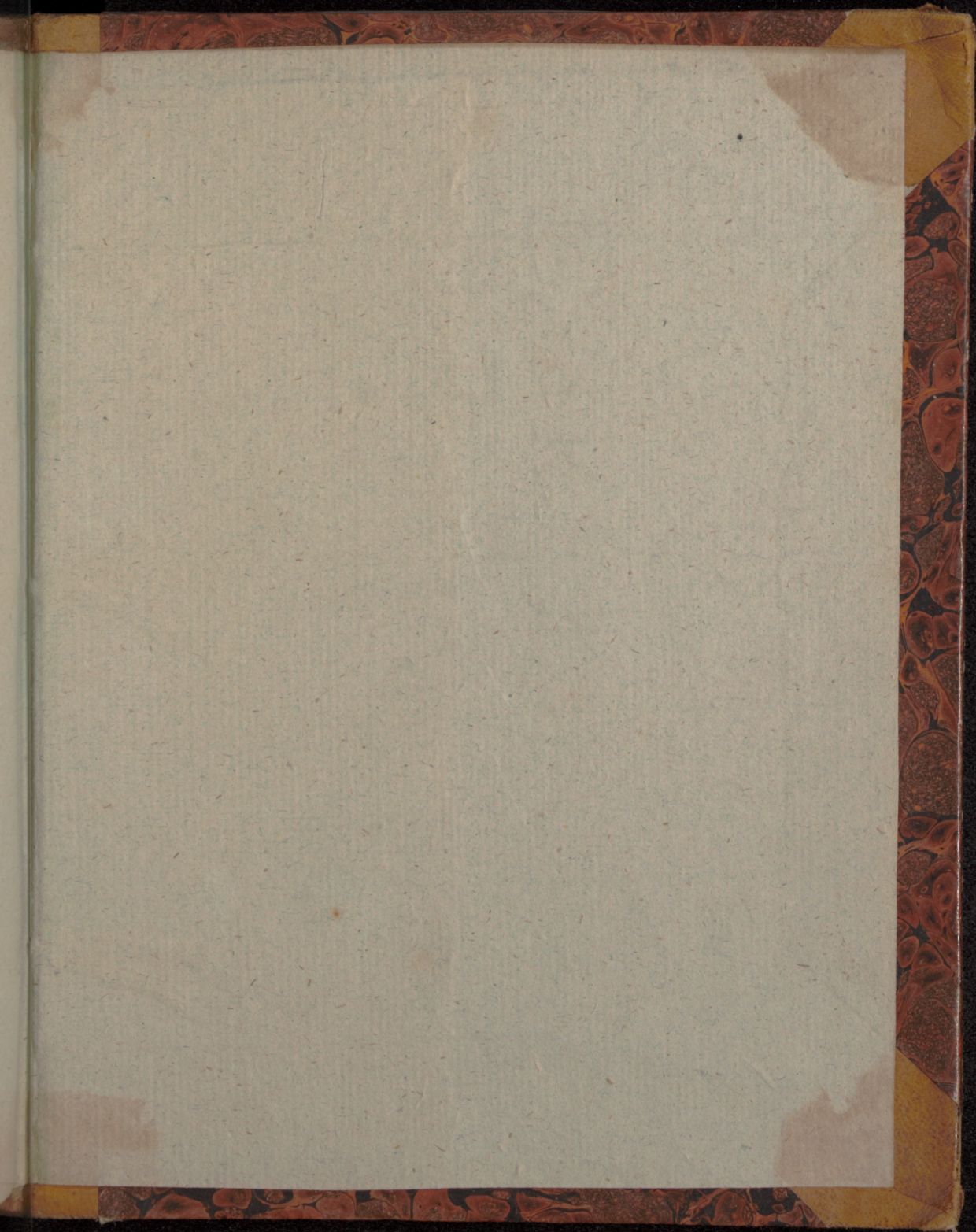

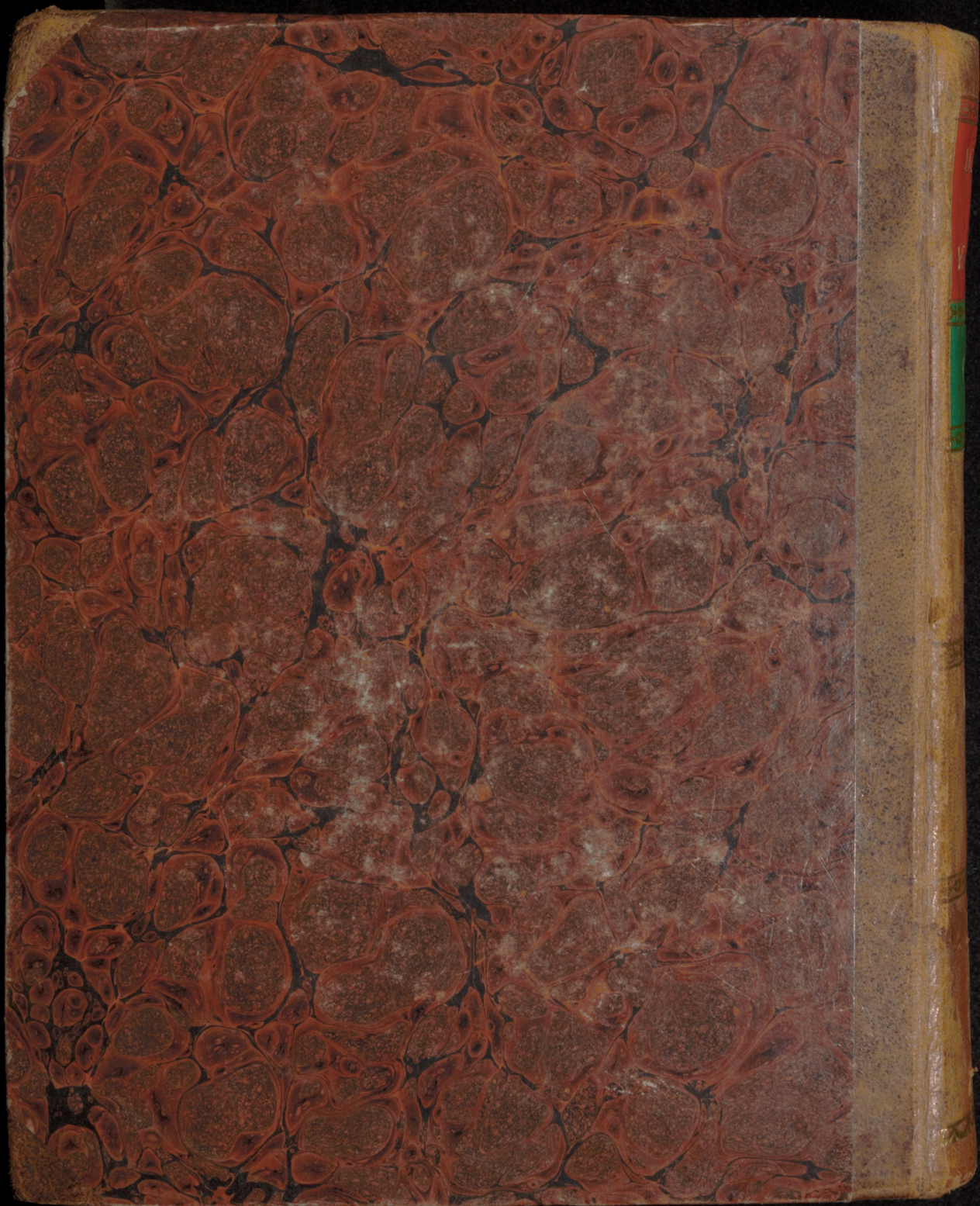

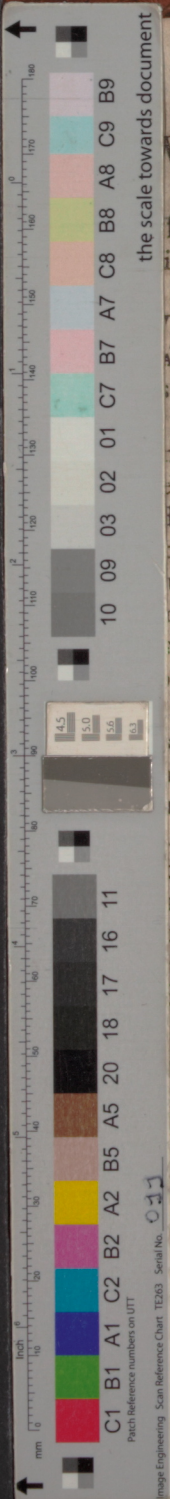

⌘ (o) ⌘

XIII

VIR PRAENOBILISSIMVS
VS ADOLPHVS KROHN
LVBECENSIS

ffima vitae suae ratione ita exponens:
inclytam Lubecam, vbi in lucem editus sum anno saeculi
tertio, die trigesimo Maii. Pater fuit HERMANNVS GEOR-
D. Reip. Lubecensis, quum in viuis esset, Syndicus, Ma-
ELISABETHA, Viri Magnifici HENRICI BALEMANNI,
per viginti annos primarii filia. Auum paternum habui
IOHANNEM ADOLPHVM KROHN I. V. D. Syndicum pri-
m, deinde Consulem Lubecensem. Auos quidem ad seros
eruaerat diuina prouidentia, quorum non solum exemplo
singulari quoque in me collata beneuolentia vti mihi licuit
citior Parentum carissimorum iactura. Matrem enim,
uulis essem, Patrem haud ita pridem, quum non exiguae
nanuductio, non sine luctu amisi. Nihil reliqui fecerunt
, vt a teneris vnguiculis me bonorum Praeceptorum fidei
orum ex institutioe hausi quae ad pietatem humanitatemque
BACKMEISTERVM, KROEGERVM, MÜNDERVM, postea
os, iam pie defunctos, itidemque Reu. KOHLREIFFIV M
nguis artibusque ingenuis animum indefesso labore praepa-
is officinam litterariam publicam frequentare coepi & cura
OVERBECKII, B. LANGII & Cel. SELENII solidioris
cepi. Pro rostris etiam Gymnasticis, quum Auus honora-
HN Consul cum Auia amantissima A. 1750. die 28 Aprilis
o, Iubilaeum gamicum celebraret, de *Coniugum iubilant-
nignissimo Numine, vero Deo Vitali deriuanda*, publice
cessum vero in Academiam, recitata oratione, *de Lubeca
rebus, quae eius originem reddunt dubiam*, A. MDCCLIII.
ycaeo Patrio dixi. Pater, quia Syndicatus officium, quod
t, mecum iuit in Academiam. Elegit Francofurtum ad
to per terras Hannoveranas, Brunsvicenses, & Marchicas,
cepit me, qui tunc falces Academiae tenebat, Ill. POLAC-
aque Mathesin enucleantem audiui. Philosophicas praeser-
suisit Reu. SIMONETTI, Ill. SVRLANDIVM & Cel. CVRT-
docentes adii. Historiarum seriem narrante itidem Ill.
strau. Institutionum & Pandectarum Elementa ab Ill.
LILIO accepi, linguam gallicam captui accommodauit Mr.

)(3

MERCIER.